

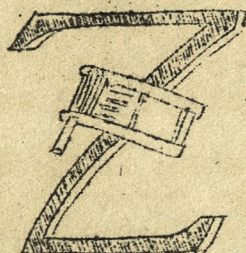
Domáci glasovi

Stev.75.

Lienz, četrtek 18.aprila 1946.

Leto 2.

VELIKI ČETRTEK

vonovi so zavezani. Molčijo,
utihnile so line po zvonikih,
bridko človeku je ob raglje krikih,
ki na samotnih se poteh gubijo.

Ljudje so čudno tožni in sami,
oltarni prti v cerkvi so razdeti,
kor, ladja, stebri, kot da so zakleti,
na tleh, na križu Bog pripet leži.

Nihče ne upa stopiti na glas.
Po prstih gredo žene v črnih rutah,
možje so resni kot v meniških kutah,
le vrisk otrok obkroža tiho vas.
Na cestah komaj da še voz zacvili,
v tej uri Judje so Boga ubili.

Mauser Karel.

V premislek

Domovina si nas želi kot dobrega domačega kruha, da bi s
slastjo klenega zrnja zamenjala trpek okus po prelukani krvi.....
Zato pa hočemo močni in silni stopiti na rodno zemljo, da bomo mogli
nanovo prijeti za plug in preorati v novo plodnost naša grobišča.

Vemo vsi, kako doma izginja kleno zrnje; tri leta so padali
najboljši in padajo še iz čneva v dan. Ali naj res nazadnje ostanejo
samo pleve v slovenskem narodu? Morda pa je božja Previdnost v tujino
skrila nas kot klena zrna, ki jih bo po določenem času vrnila domovini.

Tu v tujini naj bi se v ognju trpljenja in nadlog prekalili
v jeklene kristalne značaje, cele katoličane, ki bodo tem časom, v ka-
terih se bije boj med sproščeniimi silami satanovimi in božjim kralje-
stvom, pripomogli do končne zmage slednjemu.

Slovenci smo katoličani. A koliko jih je bilo in jih še bo,
ki so to le bolj po imenu! Saj res krst že daje potni list za nebesa,
a da moreš tja vstopiti, mora nositi pečat, potrdilo tvojega osebnega

katoliškega mišljenja, govorjenja, dejanja - kratko: resnično katoliškega življenja. Cel katoličan misli, govori in dela, kot bi storil v danem slučaju, prav v teh in takih okoliščinah Kristus sam. Pa koliko jih je bilo, ki so tako ravnali?

Poznali ste jih doma: imel je doma vse urejeno družinsko življenje, a družil se je z onimi, ki so napadali Cerkev, pustil svoje otroke v družbo, ki je za vero imela samo posmeh in kleveto. Obrtnik je bil ali tovarnar. Slišal je v nedeljo pri pridigi o novem socialnem redu, o pravični družinski plači ... Ob mesecu pa si videl, kako vse drugače je postopal s svojimi delojemalci, uslužbenci. Kot da ne pozna nauka: delavec je vreden plačila! Plačila, ne neke nagrade, nekega daru! Bogata trgovka je iz neke naravne srčne dobrote poklonila kdaj kako vsotico za sirote, begunce itd... a le, da bo njeno ime ovekovečeno v dnevnem časopisju. Pač iz človeških ozirov; nič pa z mislijo, da je na vsako premoženje sam Bog nekako vknjižen po zapovedi ljubezni do bližnjega, po kateri dejanje usmiljenja, miloščina, ni več svet, priporočilo, ampak naravnost dolžnost.

Pa so vsi katoličani. To polovičarstvo, ki je človeku kot prirojeno in je zadnje čase nad našim narodom vedno bolj prevladovalo, je treba z vso odločnostjo odpraviti! Saj ravno to katoliški stvari več škodovalo, rodilo več gorja in prokletstva, kot sama nevera in pa brezverstvo. Po svoje so hoteli ukrojiti božjo postavo, božjo voljo, prižgali lučko zdaj Bogu, zdaj satanu.

Zakaj so tako ravnali in še ravnajo? Ali ne največkrat iz strahu pred ljudmi? Da ne bo očitka: hinavec, pobožnjak! Da si ne bodo pokvarili bodočnosti, so se nagibali na to in ono stran, se bali sitnosti, si želeli miru, zato ravnali "nepriustransko", mirno, ne prenapeto, iskali in sklepali kompromise na levo in desno, vse pod firmo katolištva. Tudi ti so pomagali pripravljati našemu narodu tvarna in npravna grobišča. Čudno je le: vsakemu je mar, kaj ljudje o njem mislijo in govore, za božje rnenje in sodbo svoje vesti se ne menijo.

Zakaj jih je strah in sram slediti vsemu Kristusovemu evangeliju brez pridržka? Ali ima mar na sebi kaj nizkotnega, poniževalnega? Če bi jim sicer očital strahopetnost: tega in onega se ne upajo, se boje, tega ne dosežajo, bi se sramovali in zardeli, čutili se užaljene. Pa so v resnici polni te strahopetnosti. Pred kakšnimi ljudmi jih je strah? Pred visokimi, plemenitega srca, značajnimi? Ne! Pred slabiči in izgubljenici. Ali smo res pozabili, da smo katoličani? "Kdor se bo mene pred svetom sramoval, tega se bom tudi jaz sramoval pred nebeškim Očetom".

Katoličani smo. To nam mora biti vse. Saj je to ime veliko kot svet. Ime, ki nas uvršča med velikane človeštva, med svetnike, med prave dobrotnike te uboge zemlje. Seveda je bilo in bo vedno, ne le nositi katoliško ime, ampak katoliško živeti, težko. V takih trenutkih pa naj stopijo pred nas veliki zgledi. Ni nam jih treba iskati le v prvih stoletjih krščanstva, ne le v mučeniški Mehiki ali krvavi Španiji. Doma jih imamo! V vrstah bratov in sestra našega naroda so katoličani ne le po krstni knjigi, ampak povsem življenju, zato pa tudi v smrti. Grobišča teh kličejo novih oračov, močnih in silnih. To je pa samo tisti, ki je cel katoličan.

Te svete dni mislimo na to in naredimo primerne sklepe.

Poljski grozi lakota

William Bird, dopisnik "New York Posta", ki spremlja bivšega predsednika Združenih držav Herberta Hooverja - ki potuje po Evropi v posebni misiji, da prouči prehranjevalni položaj - poroča o razmerah v Varšavi. Med drugim pravi tudi tole:

"Šli smo skozi "Ghetto", kjer so nacisti poklali pol milijona Judov, ne samo domačih, temveč tudi takih, ki so jih od drugih prignali semkaj. Njihova stanovanja, katera niso smeli zapustiti, so pognali v zrak. Kamen ni ostal na kamnu, in pod razvalinami ležijo še danes stotisoči mrtvih. Od pol milijona Judov, kolikor jih je bilo v Ghetu ob času uničevanja, se jih je rešilo 130, ki so se rešili skozi kanale.

Razen Judov se nahaja sedaj v Varšavi kakih 300.000 ljudi. Nihče pa ne more točno ugotoviti, koliko jih je v resnici. Ljudje še vedno prihajajo v mesto, čeprav so opozorjeni, da ni stanovanj.

POLOŽAJ OTROK V VARŠAVI je tragičen. Vsi so premalo hranjeni. Vsak dan zalotijo oblasti na cesti stotine otrok, ki so jih starši zapustili, ker jih ne morejo preživljati. Nekaj dni jih oskrbujejo v javnih zavodih, nato pa porazdelijo na deželo, kjer lahko računamo, da bodo imeli boljšo oskrbo.

UPRAVA JE - KAOS. Poljska trpi zaradi kaotične uprave. Sistematičnega racioniranja ni in ljudje zato dostikrat ne dobijo niti tistih skromnih obrokov, ki jim gredo.

Obstoji pa precej številen sloj ljudi, ki imajo mnogo denarja, ki morejo plačati za delikatese astronomske cene. Take delikatese ponujajo v nakup javno v trgovinah. Najmanj eno tako trgovino ima Varšavi - vlada sama.

Tako očitno slaba uprava pa vendar ne more spremeniti dejstva, da so Poljaki revni in posebno, da morajo poljski otroci ostati pri življenju do prihodnje žetve. Če v prihodnjih šestih tednih ne pride izdatna pomoč, bodo mnogi stotisoči umrli."

Vatikan na novih poteh

REVOLUCIJONARNI PAPEŽ. Papež Pij XII je takoj, ko je zasedel papeški prestol, pričel razširjati kardinalski kolegij, ki naj bi postal čim bolj svetoven, čeprav je vedel, da bo zaradi tega prikrajšal predpravico italijanskega episkopata. Med drugo svetovno vojno so ta stremljenja ostala več ali manj teoretična. Sedaj pa je Pij XII pri prvi priložnosti dokazal, da se mu zdi važno, da usmeri rimsko Cerkev v novo svetovno smer.

Da lažje dojamemo veličino tega revolucionarnega koraka, moramo stalno imeti pred očmi to-le: do globoko v 19. stoletje so imeli Evropejci predpravico nositi kardinalski škrlat.

PROTI RASNI NESTRPNOSTI. Sedaj pa imamo v kardinalskem kolegiju tudi francoskega severnega Afrikanca, enega Avstralc in dva Amerikanca, ki jih je sv. Oče imenoval za kardinale.

Temu neupoštevanju stoletja stare tradicije je sledilo novo iznenadenje, ko je papež poklical v kardinalski zbor pripadnika rumske rase, kitajskega škofa msgr. Thomasa Tiena. To imenovanje je vzbudilo tem večje začudenje, ker predstavljajo katoličani na Kitajskem maloštevilno manjšino.

Vse te dogodke v rimskih krogih razlagajo tako, da so to papeževi namerni ukrepi, ki še bolj podkrepijo ponovne obsodbe rasne nestrpnosti.

Vedno bolj se pride do spoznavanja: naraščajoča važnost prebujajoče se Azije je povod temu koraku.

DIPLOMATSKA MEDIGRA. Med novoimenovanimi cerkvenimi knezi se nahaja tudi Armenec msgr. Gagagian. Ne moremo reči, da bo to vpljudnostno dejanje kaj zboljšalo odnose med Vatikanom in Turčijo. Turčija namreč ne sprejme papeškega nuncija, predstavnik katoliške Cerkve. v tej državi je sicer spoštovan gost, nima pa nobenih diplomatskih pravic. Tudi ne smemo prezreti, da vladajo med Turčijo in Armenijo nacionalne napetosti in da v Turčiji precej občutljivo reagirajo na vse politične spremembe napram Armeniji.

MSGR.SPELLMAN, NJUJORSKI NADŠKOF. Najbolj pade v oči veliko število Amerikancev med novimi kardinali. Tako je mogel nadškof iz Philadelphie pozdraviti štiri rojake kot člane kardinalskega kolegija, med njimi msgr. Spellmana, nadškofa iz New Yorka. Bil je Rooseveltove prijatelj in je tudi zaupnik sedanjega predsednika Trumana. Spellmana smatrajo za velikega diplomata med nosilci škrlata, in že danes prerokujejo, da bo bodoči kardinalski tajnik v Vatikanu. To bi bil v resnici dogodek, ki bi močno vplival na stališče katoliške Cerkve in pokazal novo pot papeški diplomaciji.

Južno Ameriko je dosedaj zastopal le nadškof iz Buenos Airesa, ki je sedaj dobil pet tovarišev v kolegiju: enega Argentinca, enega Čilenca, enega Peruanca in dva Braziljanca.

BORCI ZA OSVOBODITEV - KARDINALI. Nekatera imenovanja izražajo željo sv. Očeta, da posebno počasti tiste moške, ki so vzglédno izpolnjevali med vojno svoje človeške in domoljubne dolžnosti. K temu spada msgr. Sallière, nadškof iz Toulouse-a, ki se je kot duševni zagovornik odpora v Franciji uspešno boril tako proti nemškimi zatiralcem kakor proti izdajalskemu vichy-skemu režimu.

Tudi novoimenovani španski kardinal nadškof Play Daniel iz Toleda si ni nemalo pridobil svojega novega dostojanstva s tem, da je vedno dokazal svoje jasno protifalangistično stališče. Drugi aktivni voditelji evropskih odporov, katere so sedaj poklicali v kardinalski kolegij, sta nadškof De Jonghe iz Utrechta in belolasi nadškof Sapieha iz Krakova; ljudstvo tega skoraj 80 letnika časti kot živ simbol nezlomljene volje po svobodi.

Pa tudi povprečna starost kardinalov se je znatno znižala. Tako imata angleški kardinal msgr. Griffin in madžarski nadškof Mindszenty še le 45 let, dočim je bil lisabonski patrijarh Serkiera s 57 leti dosedaj najmlajši kardinal. (Po "Weltpresse")

= :: =

MUNICIJSKO SKLADIŠČE ZLETELO V ZRAK. Iz dosedaj neznanih vzrokov je v kletah in na vrtu budimpeštanskega vzgojnega zavoda za častnike "Tudovikova Akademija" zletelo v zrak skladišče nemških "Panzerfaust", letalskih bomb in topovske municije. Takošenja preiskava ni prinesla dosedaj nobenega uspeha. Težka eksplozija je terjala 17 mrtvih žrtev in 28 težko ranjenih. Računata pa je treba s tem, da se bo število mrtvih še zvišalo. - Občutno škodo so utrpeli univerzitetne klinike in druga poslopja v bližini vojaške akademije. ("Salzburger Nachrichten" od 15.4.1946.)

• **TEKMOVANJE** za prvenstvo v namiznem tenisu v lieńskem taborišču so včeraj zaključili. Vodja taboriščnega dobrodelnega oddelka UNRRE g. Mzyk je razdelil štirim najboljšim lepa darila, ki jih je pokrovitelj turnirja g. polk. Beaton dal v ta namen. Obenem je obljubil vso svojo pomoč športni sekciji, ki naj se kar razvija po danih smernicah.

VATIKANSKA POLICIJA je izjavila, da ni res, da bi Vatikan izganjal ljudi. En sam slučaj je bil, ko so izgnali osebo, ki se je nezakonito vtihotapila v mesto.